

skendusios salos žvalgymų rezultatai įrodo ilgą Luokesų apyežerio apgyvendinimą ir jo išteklių naudojimą.

LUOKESAI LAKE PILE SETTLEMENT 2

In 2005 investigations of the Luokesai Lake pile settlement (Molėtai district) were

continued. Five trenches covering the total area of 100 m² were excavated. No archaeological finds were discovered. The area investigated in 2005 revealed the major part of a platform with piles, cross-beams and worked planks well-preserved still *in situ* showing a highly sophisticated construction method. Three sides of the wooden platform were uncovered.

POVANDENINIAI ARCHEOLOGINIAI ŽVALGYMAI RYTŲ LIETUVOS EŽERUOSE

Mantas KVEDARAVIČIUS, Elena PRANCKĖNAITĖ

2005 m. buvo tęsiama naujų povandeninių archeologinių objektų paieška Rytų Lietuvos ežeruose. Žvalgomojoje ekspedicijoje naudotasi Kaišiadorių muziejaus darbuotojų surinkta informacija apie ežeruose minimus spėjamus archeologinius objektus ar pavienius radinius Kaišiadorių rajone.

Polinių gyvenviečių paieškos vykdytos patitkelus VAK medžiaga. Ekspedicijos tikslas – lokalizuoti naujus povandeninius archeologinius objektus, naudojantis surinkta istorine, etnografinė medžiaga apie tokius objektus, šiuo metu esančius po vandeniu.

Gabio ežeras Kaišiadorių r. žvalgytas siekiant patikrinti J. Gusto (gimusio 1922 m.) pateiktą informaciją, apie jame aptinkamus medžius bei rąstus, iš kurių vietiniai gyventojai pasistatę ūkinius pastatus.

Ežere išžvalgytos visos pakrantės nuo 1 iki 9 m gylyje. Žvalgytoje teritorijoje archeologinių objektų ar radinių neaptikta.

Žaslių ežeras Kaišiadorių r. žvalgytas dėl pateiktos vietinių gyventojų informacijos, kad jame aptinkama „įdomių“ radinių.

Žaslių ežere išžvalgytos R ir V pakrančių seklumos, surinkti keli antikvariniai dirbiniai (buteliai, žvejybos įrankiai, kokliai). Šalia Žaslių bažnyčios surastos senojo kelio liekanos, kurios buvo apsemtos pasikeitus vandens lygiui.

Statkūniškio ežere Kaišiadorių r. ieškota vietinių gyventojų minimo šiame ežere esančio tanko. Žvalgytoje teritorijoje archeologinių ar istorinių objektų bei radinių neaptikta.

Limino ežere Kaišiadorių r. žvalgyta R dalis, kur 1995 m. buvo aptiktos geležies amžiaus gyvenvietės liekanos. Išžvalgytas 2 ha plotas. Archeologinių objektų nei radinių neaptikta.

Daugiškių (Ešerinio) ežere Rokiškio r. povandeninių archeologinių žvalgymų metu siekta patikrinti informaciją VAK byloje (Nr. 38, p.78), kur minima „sijinė“ gyvenvietė. Atvykus į vietą paaiškėjo, kad ežeras yra labai užpelkėjęs ir matomumas vandenyje beveik nulinis. Išžvalgyta PV ir P ežero teritorija. Archeologinių objektų nei radinių neaptikta.

UNDERWATER ARCHAEOLOGICAL INVESTIGATION OF THE LAKES OF EASTERN LITHUANIA

In 2005 underwater archaeological investigations were carried out in five lakes of the

Eastern Lithuania: the Gabis lake, the Žasliai lake, the Statkūniškis lake and the Liminas lake located in the Kaišiadorys district and the Daugiškis lake located in the Rokiškis district. No particular archaeological finds were discovered.

POVANDENINIAI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI BALTIJOS JŪROJE

Vladas ŽULKUS

2005 m. tęsti povandeniniai archeologiniai tyrimai Baltijos jūroje. Jų tikslas buvo naujų archeologinių objektų Baltijos jūroje, Lietuvos teritoriniuose vandenyse, paieška. Be natūrinių tyrimų, toliau rinkti istoriniai duomenys apie Lietuvos vandenyse nuskendusius laivus ir registruojamos iš jūrlapių ir kitų tyrimų žinomos galimos laivų skendimo vietos. Tokiu būdu buvo pildomas 2000 m. pradėtas sudarinti „Nuskendusių laivų registras“.

2005 m. tyrimuose naudotas 2003 m. švedų dovanotas ir Klaipėdoje suremontuotas KU tyrimų botas „Putas“, kuriame 2005 m. rudenį buvo sumontuotas ir išbandytas šoninio skenavimo sonaras, panaudotas teise KU perduotas Karinių jūros pajėgų.

2005 m. atskirais kvadratais buvo tyrinėta jūros akvatorija beveik nuo P iki pat Š teritorinių vandenų ribos. Iš viso sonarais žvalgytas 126,3 km² jūros dugno plotas.

2005 m. Klaipėdos saugios laivybos hidrografijos tarnybos tyrimų laivu „Varūna“ buvo pradėtos sonarinės 1938 vasario 28 d. nuskendusio garlaivio „Neringa“ paieškos. Jos buvo nesėkmingos. Nesėkmingos buvo ir paieškos Lietuvos teritorinių vandenų pakraštyje, 40–50 m gylyje, kur tikėtasi aptikti 1941

m. nuskendusį povandeninį vokiečių karo laivą U-580. Žvalgytas apie 1,5 km² plotas.

2005 m. pavasarį, išminavimo ekspedicijos metu, karinis švedų laivas aptiko naują nuskendusį laivą 14 (W-14). Jo liekanas apžiūrėjo, nufilmavo ir nufotografavo KU ekspedicija.

2005 m. laivas „Varūna“ aptiko kitą nuskendusį laivą 26 (W-26) (119 pav.), prie kurio nardyta du kartus, apžiūrėtos, nufilmuotos ir nufotografuotos jo liekanos.

2005 m. rugpjūčio mėnesį jūros dugną žvalgė lenkų tyrimų laivas „Navigator XXI“ (ekspediciją organizavo KU Baltijos pajūrio aplinkos tyrimo ir planavimo institutas ir Lenkijos Gdansko jūros tyrimų specialistai). Nežinomų povandeninių objektų nerasta.

Laivas 14 (W-14) aptiktas ties Palanga 20–22 m gylyje. Laivo korpusas yra medinis, bortas žemas. Laivas, atrodo, baržos tipo, buriinis. Išlikusi tik laivo pirmagalio dalis, užpakalinė dalis arba visa yra smėlyje, arba kitoje vietoje, jei laivas skęsdamas perlūžo. Kroviny – geležinkelio bėgiai, pabėgiai. Atskirai dėžės sudėtos plokštelės bėgiams prie pabėgių tvirtinti. Bėgiai sukrauti „šuliniu“ kryžiuojant eiles vieną su kita. Šalia laivo pirmagalio, dešinėje, beveik visai paskendęs smėlyje guli di-